

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 7. vinotoka 1881.

List 40.

Oblast katoliške Cerkve.

(Dalje.)

3. Oblast vladarska sv. Cerkve.

Da Cerkev zamore vspešno opravljati svojo učiteljsko in duhovniško službo ter da se verniki zamorejo njenega blagoslova vdeleževati, je potrebno, da ona ima tudi (pastirsko ali) vladarsko oblast, ali pooblastilo vladati vernike, to je, dajati zapovedi in skerbeti, da jih vestno spolnujejo tisti, ki so po sv. kerstu stopili v cerkveno zvezo, nadzorovati cerkveno osebje in premoženje, soditi o dvomljivih zadevah, kaznovati nepokorneže.

Kristus kot Bog je največi Kralj v nebesih in na zemlji. On vlada vekomaj, brez začetka in brez končanja; njegovo kraljestvo ni s tega sveta, kakor so zemeljske države; on ni kralj kakor so ljudje vladarji. Toda Jezusovo kraljestvo je na tem svetu in nad tem svetom; On je Kralj vsem, za ktere je predrago kri prelival ter jih odkupil s svojo bridko smertjo; vsi ljudje so mu dolžni pokorščino skazovati, ker je njemu (tudi v njegovi človeški natori) izročena vsa oblast na nebu in na zemlji. (Mat. 28, 18.) Če prav Zveličarjevo „kraljestvo“ ni s tega sveta, vendar Cerkev je skupščina ljudi, toraj človeška in vidna družba. Kraljestvo ali sploh vsaka družba bode pa zamogla obstati le takrat, če se njeni udje delijo v predstojnike in podložnike, pa če je med njimi red, ako namreč predstojniki imajo pravico dajati zapovedi in zahtevati pokorščino ter nepokorne kaznovati in celó iz družbe izločevati. To vravnava nahajamo pri vsakem društvu. Tako mora biti tudi v Cerkvi, da bode ona kraljestvo reda. Cerkev toraj mora imeti zakonodavno pravico in sodnijsko oblast v vseh okoliščinah svojega življenja. No, da je ona od svojega začetnika zadobila vladarsko oblast, to jasno uči sveto pismo.

Jezus je pooblastil apostole, da bi oni mesto njega vodili vernike. Rekel je namreč: „Kakor je Oče poslal mene, tako pošljem jaz vas“ (Jan. 20, 21), zavoljo česar, za kar je Oče poslal na svet mene, zato ali v ta namen pošiljam tudi jaz po svetu vas. Za kaj je Kristus prišel? Zato, da bi nas napeljeval proti nebesom. Toraj apostoli morajo človeka voditi ter mu kazati pravo pot do njegovega namena, do nebes, do zveličanja. Kaj je

toraj potrebno, da bodo ljudje zamogli doseči namen, ki jim ga je bil Bog odkazal, namreč, da bodo Boga prav poznali in po njegovi volji ravnali ter se tako zveličali? Ljudstvo mora nauk Jezusov verovati, to je, za nedvomljivo resnico sprejemati in imeti vse, kar je učil Jezus, včlovečeni Bog. Kaj pa je apostolom storiti, da bodo vodniki drugim ljudem? Oznanovati morajo nauk Jezusov, zahtevati, da ljudje verujejo besede Kristusove ter da to vero v djanji kažejo. Zamorejo li apostoli to zahtevati sami ob sebi? Kaj morajo imeti za to? Posebno oblast. Od koga? Od začetnika sv. Cerkve, od ustanovitelja „kraljestva Božjega“ na zemlji. Ako n. pr. porečem: „Prinesi mi iz moje sobe tisto veliko knjigo“, boš li zamogel to storiti, če pa ne moreš v mojo izbo? Ako hočem, da po tebi svoj namen dosežem, moram ti tudi dati oblast iti v mojo izbo. Tako: Kristus hoče, da bi apostoli vse ljudi spravili v njegovo kraljestvo, morajo toraj njegovi poslanci, apostoli imeti dotično oblast v Cerkvi, da zamorejo zadostiti Jezusovemu namenu; On jim je moral dati pravico postavodajstva, to je, naj apostoli z oblastjo Zveličarjeve dajajo zapovedi in od ljudstva zahtevajo pokorščino. Sicer bi Kristus ne mogel reči: „Kdor posluša vas, posluša mene; a kdor zaničuje vas, zaničuje mene; kdor pa zaničuje mene, zaničuje Tistega, ki je mene poslal“. (Luk. 10, 16.) Te besede bi bile brez pomena, ako bi apostoli ne bili od Jezusa sprejeli vladavske oblasti. Z omenjenim izrekom je pa Gospod naznanil, da je vsakdo dolžan apostole poslušati, vbogati tako, kakor njega samega, in če zaničujemo njegove poslance, je toliko, kakor da bi zaničevali njega samega, Boga samega. (Dalje nasl.)

Zlati rudnik.

III.

Kdo je veliki Mašnik in od kod mnoge nesreče?

Maloktera reč občutnega človeka tako globoko v serce zabolí, kakor če vidi pri tako sveti in visoki daritvi sv. maše koga stati prav nevkretno, brez občutka in pobožnosti, kakor štor, kateri nima ne serca v sebi, ne glave z možgani na sebi. Vidil sem velikega nadzorovati manjši in male, ki je kazal táko nevredno ob-

našo in mislil sem si: ali bi ne bilo včasih dobro, da bi ne nadzoroval veliki malih, ampak mali velike, ker dostokrat mali znajo veliko lepše in spodobniše pri sv. maši biti, kakor marsikteri velikih! Pa koliko je tudi malih, nad katerih obnašanjem angeli žalujejo!

Vsak véрни človek mora pomniti, da glavni mašnik pri sv. maši je sam Bog Sin, Jezus Kristus. On je véliki mašnik, kateri se po svojem namestniku služabnem mašniku sam daruje večnemu Očetu, kakor uči sveti Trienški cerkveni zbor, in sv. Ciprijan piše: „Mašnik v resnici opravlja službo Jezusa Kristusa“. Zato tudi mašnik pri sv. maši ne pravi: „To je telo Jezusa Kristusa, to je njegova kri“, temuč pravi: „To je moje Telo, to je moja Kri“. To spoznanje, ta vera mora v katoličanu živa biti, in če je živa, nikakor ni mogoče, da bi se pri sv. maši nespodobno vedil.

Bellarmin piše, da daritev sv. maše darujejo Jezus Kristus, Cerkev in mašnik; pa ne na ravno tisti način. Jezus Kristus daruje kakor véliki mašnik in daritelj s posredstvom človeka, kateri je mašnik in njegov služabnik; Cerkev jo daruje, ne kakor mašnik, ampak kakor ljudstvo po mašniku; mašnik poslednjič jo daruje kakor služabnik Jezusa Kristusa in kakor zastopnik vsega ljudstva. Glavni mašnik pa ostane zmeraj Jezus Kristus sam pri sv. maši, pri kateri se daruje pod podobama kruha in vina posredoma mašnikov, svojih služabnikov, kateri očitno Njega zastopajo pri tem presvetem opravilu.

Kdor koli tedaj si keršen in katoliški vérnik, nikar tega ne pozabi, kadar si pri sv. maši. Nezmérna je visokost, čast in vrednost sv. maše. „Od tod“, pravi sv. Leonard Portomavriški, „izhaja, da ta božja daritev ne jenja Bogu prijetna biti, kakor tudi velika je kje ne vrednost mašujočega mašnika; zakaj véliki mašnik je naš Gospod, vidni mašnik pa je le njegov ponižen sluga. Sej tudi glavni milošnjik in dobrotnik je gospod, kateri milošnjo dá, ne pa služabnik, kateri jo deli.

Tudi tega v svojo tolažbo ne smeš pozabiti, da poslušanje sv. maše je v nekem pomenu darovanje sv. maše: ti sam nekako z mašnikom mašuješ. Kako to? Mašnik mašuje, govori in moli v imenu vsih vérnikov, posebno pričujočih. Zato na primér pri „Orate fratres“ pravi: „Molite bratje, da bo moja in vaša daritev všeč Bogu vsegamogočnemu.“ Tedaj „moja in vaša daritev“ — vsih pričujočih daritev, ker mašnik zastopa vse pričujoče ljudstvo. Zato tudi ne pravi: „Darujem, molim, kličem“, ampak „darujemo, molimo, kličemo“, ker vsi pričujoči z njim darujejo, molijo, k Bogu kličejo.

Če pa tudi ti sam, ki si pri sv. maši, v nekem pomenu z mašnikom mašuješ, Bogu daruješ; povej sam, ali bi ne bila naj ostudniši prederznost, ako bi se pri tako visoki daritvi merzlo, razmisleno, nespodobno obnašal. Nikar tedaj Boga ne skušaj in ne skruni naj svetjšega opravila, zakaj s tim bi si nakopal prekletstvo, in ne blagoslova Božjega. Marsikterim šolcem se učenje ne pospešuje, v marsikterih družinah zgodaj umerje mož, žena, naj ljubši otročič, se zgubi služba, kruh itd.: premisli, če si hodil pošteno k sv. maši ali ne, in kako si se pri nji obnašal...?

Pridni strežnik pri sv. maši.

(Dalje.)

Abulhair je bil dosegel štirinajsto leto svojega življenja. V tej starosti začenjajo marsikteri dečki biti bolj posvetni in samopašni in mnogi se tako zgubijo, da se Bogu usmili! Posebno več šolskih mladenčev, ktere je napuh obsedel, satan prav hitro dobi popolnoma v ob-

last, oskruni jih tudi z drugimi pregrehami, in ne spreberne jih lahko kaka stvar več.

Abulhair pa je delal prav po pravilu in postavi, dani od Jezusa mladenčem. Kolikor bolj namreč je prihajal v leta, toliko je bil modrejši, ponižniši in sploh bogoljubniši.

Sedaj je misijonar v Setfeh-u mladenčevega očeta nagovoril, naj mu izroči sina, da ga bode čisto izučil cerkvene službe. Zraven tega pa naj bi ga pri opravljenih duhovske službe spremljal in podperal.

Odgovoril je Bišarah, da svojega sina prav rad Bogu in njemu izroči. Abulhair pa se je z vso marljivostjo poprijel nove službe in podvergel se je s polno pokoršino slehernemu opravilu. Podučeval ga je gospod misijonar, da je speval psalme in razumel cerkvene obrede pri delitvi ss. zakramentov, pri blagoslovilih in kar je enacega. Učil se je skerbeti za vedno snago v kapeli, na altarji, pri svetilnicah, svečnikih itd. Nič ni bilo ljubšega Abulhair-u kakor take opravila. Kakor kak Samuelček je delal z vso gorečnostjo, pa tudi z vso spoštljivostjo je opravljal svoje dela. Kdor ga je hotel najti, mu je bilo treba le v kapelo priti. Svetilnica pred Najsvetejšim je vedno gorela v naj lepšem redu, altarni perti, olepšave — vse je bilo tako, da še ni nič pogrešalo, nič moglo očitati. Na malem vertu, pa tudi ob Nilu in po polji je nabiral cvetlic in zelenja za posode, ki jih je postavljaj na altar. Ako pa je bil taki letni čas, da cvetlic ni bilo, je delal šopke iz prelepega pérja redkih tic, kakoršnih je dosti plemén prav lepih po Egiptu, in te cvetlice niso bile dosti manj lične od nartornih.

Toda naj lepši kinč male in ubožne cerkvice je bil — kaj meniš, dragi bravec, kateri? Ta je bil ministrant Abulhair sam, ki je v cerkvi in zunaj cerkve v resnici le za Boga živel. Ko je k sv. maši stregel, in pri družih cerkvenih opravilih, je bil tako v duhu zbran in v tako pobožnost potopljen, da je bil njegov mašnik sam od tega močno ginjen in spodbudovan, verniki pa so očitno vidili čudo dušnega veselja, ktero je sv. Duh budil v tem nedolžnem ministrantu in cerkveniku. Naj večji bogoljubnost pa je skazoval vselej, ko je bil blizo sv. Rešnjega Telesa. — O koliko lepše bi se pri nas tudi drugi ljudje, zlasti otroci po cerkvi obnašali, ako bi imeli pred seboj tako bogoljubne mašne strežnike, kakor je bil Abulhair!

Ne morem se zderžati, da bi tukaj ne pristavil nekterih opomb o navadnih strežajih pri sv. maši. Zakaj merzlo me je po kostéh spreletavalo, ko sem bral v dr. Gassnerjevem pastirstvu grozne nasledke, ki so večkrat nastopali pri tacih, ki so bili v otročjih letih razposajeni in poredni ministranti brez strahú in pravega reda. Omenjeni pisatelj (po „Münster Past. Bl.“) pravi, da ravno mašni strežniki, ako niso vestno nadzorovani in so dolge leta pri tem opravilu, postanejo zlagoma vne-marni in topi, merzli in mlačni do altarja, maše, tabernakeljna, moštrance, ciborija, do mašnika in mašnih oblék, da se je iz tega bati škode za njih zveličanje, če ne celó brezbožnost in nevéra za njih poznejše življenje. Ker so namreč taki pobi vsak dan tako blizo naj večim svetostim in si ne prizadevajo vedno večega spoštovanja do njih imeti, postanejo pa vedno bolj merzli in neobčutljivi. Brez strahú in spoštovanja letajo, šepetajo, se smejaajo po cerkvi, kričé in se krohotajo, igrajo in celó sujejo in tepejo se po zakristiji. Pri sv. maši pa že njih glas in vse zunanje obnašanje kaže, da je vse njih opravilo tlačansko in da do naj višjih svetost nimajo svetega strahú in pravega spoštovanja. Ni davno tega, pravi imenovani dušnopastirski list, neki gospod duhovni pastir dveh móž nikakor ni mogel napraviti, da bi bila velikonočno spoved opravila, — in ta dva sta

bila ministranta v svojih mladih letih. Tudi pravi dalje, da duhovni, ki imajo božjo službo po ječah in zapornicah, so v svojo grozo že dostikrat doživeli, da med jetniki se nahaja do čuda veliko nekdanjih ministrantov!

Tako se zgodi, ako strežniki nimajo strahu; vedno poredniši in bolj razuzdani pribajajo, ker tolikih svetost in visokih skrivnost, pri katerih se nahajajo, v svoje boljšanje in posvečevanje ne obračajo, iz naj svetejših pomočkov za zveličanje, bi djali, izjedi delajo!

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

„Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta.“
(Jan. XXI, 15—17.)

O posebno znamenitih, važnih, svetovnih prigodbah se človeštvo strinja v splošnem mnenju, da mora isto nebo z nenavadnimi prikaznimi takošne dogodbe naznanjati, ter ljudi nanje opozoriti. Solnce, mesec, zvezde so znamenja na nebu, katerih se Bog poslužuje kot svojega orodja; sej pravi prva stran svetega pisma: „In rekel je Bog: Naj bodo luči na nebu, in naj ločijo dan od noči, ter naj bodo v znamenja“ itd. (Gen. I. 14.). Ravno zdaj, *) ko Slovanov veliko število proslavlja god blagovestnikov svojih svetih bratov Cirila in Metoda, ter z materjo svojo rimo-katoliško Cerkvijo navdušeno prepeva:

„Domovju luči krasni dve,
Slovenom vé prijazni ste; —

ravno sedaj sveti na ponočnem obnebu lepa repata zvezda, kazaje nekako na vikšega pastirja sv. Očeta Leona XIII, ki imajo v svojem rodbinskem gerbu (plemenitem znamenju) repato zvezdo, in so ravno zato imenovani v starem prerokovanju: „luč na nebu“. Kdo bo vse pomene luči in svetlobe našteval? Sv. apostola Ciril in Metod sta Slovanom prižgala luč sv. vere, tako da resnico kaže pesem:

„Bulgar in Čeh in Moraván
Nebeške luči vživa dan“, —

in dalje lepo pravi:

„Neštete trume, divje prej
Peljata v čedo Petru zdaj.“

K Leonu, nasledniku sv. Petra, pripeljita, o slavna apostola, veliko čedo Slovanov:

„Naj Kristusov edini hlév
Bi v zmoti ločene objél!“ —

K Leonu, ki je svitla luč tudi v tem smislu, ker je veliki gojitelj in prijatelj keršanske modrosti, navdušeni častivec velikana med cerkvenimi učeniki, sv. Tomaža Akvina, kterega so tudi postavili kot glavnega patrona, zaštitnika visocih šol. Sv. Ciril je že v svojem sedmem letu imel prikazen; kot uzor nadzemeljske lepote se mu prikaže modrost (Sofija), a on navdušen obljubi, ji vse svoje življenje posvetiti. To obljubo je tudi izverstno dopolnil. Modroslovec Konstantin, pozneje od papeža imenovan Ciril, je prav serčno molil za pravo modrost, da bi svetno zaničeval, a večno umel in zadobil. On bodi slovanski naučni mladini vzor keršanskega učenca, ki od vidljivega se povzdiguje k nevidljivemu, in od minljivega k neminljivemu.

Zlobni duh današnjih dni hoče kakor velika reka, ki je svoje bregove prestopila, vse poplaviti in seboj potegniti. Materijalizem (grudomolstvo), tista kriva in silno škodljiva vera, ki spoznava le to, kar vidi in sploh

*) Opomba. Pisan je bil ta znameniti spis že ob času, ki je v spisu omenjen.

s telesnimi močmi čuti, ceni za resnično; a vse drugo zametuje in prezira kot golo izmišljotino. Tak materijalizem se je polastil vsega mišljenja in ravnanja premnozih od svetá imenovanih učenih, omikanih (?) ljudi. Temu nasproti so že očetje v poslednjem vatikanskem cerkvenem zboru (1870) določili: Ako se kdo prederzne učiti, da razun materije (vidnega sveta) nič drugega ni, naj bode izobčen. (Conc. Vat. Can. I. a. 2.) Ne samo katoličani, temveč skoro vsi narodi na zemlji so vedno verovali tudi na netelesna, nevidna, duhovna bitja, ki niso iz koščekov sestavljena in se toraj ne morejo s telesnimi čuti spoznavati. Nad tem telesnim vidnim svetom, nad trojnim kraljestvom narave (prirode) je še drugo, mnogo bolj plemenito, vzvišeno, nevidno kraljestvo duhov. Oboje pa je Bog stvaril. Zató pravi isti vatikanski cerkveni zbor: „Ako bi kdo tajil, da je en edini pravi Bog stvaritelj in gospod vsega vidnega in nevidnega, naj bo izobčen“ (Conc. Vat. Can. I. art. 1.).

Zakaj pa je Bog vidne stvari stvaril? Nikakor ne prisiljen, temuč popolno prostovoljno iz zgoli neizmérne dobrotljivosti in ljubezni je Bog stvaril svet k svoji slavi in časti. Torej določba cerkvena: „Ako bi kdo terdil, da svet ni k Božji časti stvarjen, naj bo izobčen“ (Conc. Vat. can. de Deo art. 5). Glavni namen stvarjenja je čast Božja, a ker je zlasti človek krona vsega stvarjenja, ima posebno on vzvišeno nalogo svojega Stvarnika vedno bolj spoznavati, častiti, ljubiti in po smerti vekomaj uživati. Kdor hoče kaj spoznati, mora ali videti, ali slišati, ali se učiti. Boga, ki je prečisti duh, ne moremo ne viditi ne slišati, pa napravil nam je On sam, kakor naj bolji učitelj, dve izverstni pismi, da bi po njih vsi v pravem pomenu omikani postali. „Kar je pisanega, pravi apostelj, je v naše poučenje pisano“ (II. Tim. 3, 16). Te pismi ste v dveh knjigah, v knjigi stvarjenja in v svetem pismu. Perve bukve imajo toliko izverstnih poglavij, kolikor je posamnih stvari, ter nas resnico učé brez laži. Zató, ko so vprašali modrijana Aristotela, od koga da se je toliko in tako važnih reči naučil, je odgovoril: „od stvari, ker te ne lažejo“ (St. Thom. A. serm. Dom. II. Adv.). „Stvari, natura, vidni svet, so velike bukve Božje, ki na vsaki strani kažejo v vidnih znamenjih nevidne lastnosti Božje.“ (S. Bonaventura, de dono scientiae t. V. c. 1V.) „V sleherni stvari vidni je nekaj skrivnostnega; Bog hoče, naj to iščemo, in ko smo našli, da naj se nad to iznajdbo radujemo.“ (S. Aug. in psal. 103. serm. 3.) „Vse stvari so kakor različne v knjigi vesoljnega sveta zarisane čerke: feniške, egiptovske, asirske, hebrejske, gerške, domače in ptuje. — Neki zná to, neki drugo, ta zná več, oni manj. Nekdo pozná nekaj čerk, drugi zná že zlagati čerke, tretji zná cele besede, še drugi zná cele verste čitati. Vsega ne zná noben človek.“ (Sinesius de Insomniis. p. 133—134. edit. Pet.)

A dan danes se neki bahajo, da veliko znajo, ter „zapustivši in odvernivši se od keršanske vere in zatajivši pravega Boga in njegovega Kristusa padel je duh mnogih v brezen panteizma, materializma in ateizma (vseboštva, grudomoljstva, brezboštva).“ (Conc. Vat. Predgovor.) (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskera in dopisi.

V Ljubljane, 4. vinotoka. (Zahvala.) Knjižnica knežškofjske Alojznice se je ravnokar po novem redu vrnala. Ta priložnost je pojasnila, da se je ta znanstveni zaklad v teku zadnjih lét zelo pomnožil. Knjižnica šteje blizo dva tisuč raznih del. Naj tedaj smemo one častite dobrotnike, ki so to naši škofiji tako potrebno napravo

z večimi darovi za knjižnico podpirali, tu imenovati ter jim očitno zahvalo naznaniti, ali jim blag spomin ohraniti. Umerli častiti gospodje so: Henrik Kahl, župnik v Kropi; Jurij Matek, kaplan Kranjskogorski; Anton Košmerl, prefekt alojzniški; ti so zapustili Alojznici vse svoje knjige. Karol Melcer, gimnazijski profesor, tretjino svojih knjig. Dalje so darovali mnogo lepih knjig častiti gospodje: Dr. Leonard Klofutar, profesor in vodja bogoslovskih nauk; Mihael Peternel, profesor in bivši vodja ljubljanske realke; Josip Marn, prof. gimnaz.; Janez Gnjezda, učenik veroznanstva in bivši prefekt alojzniški; Anton Žlogar, duhovni pomočnik; Val. Klobus, administrator — in drugi. Ko se pa izreka naj toplejša zahvala vsem dobrotnikom tega zavoda, se nam zdi vgodna prilika prositi gospode, ki imajo knjig, gimnazijskim dijakom primernih, katerih pa sami ne rabijo, naj bi blagovolili jih podariti Alojznici, kjer bodo gotovo mnogo sadú prinašale.

Vodstvo knezoškofijske Alojznice.

Dr. J. Gogala.

Iz Ljubljane. (Dostavek k Pariški bratovšini za duše v vicah.) Zeleti bi bilo, da bi se v to bratovšino zelo vpisovali, zlasti še zdaj v svetem letu, ker ona silno zelo pospešuje Jezusovo detinstvo na Kineškem, kakor je brati v „Zg. Danici“ v treh številkah zaporedoma, koliko od neusmiljenih kineških staršev zaverženih otrok te redovnice „Pomočnice dušam v vicah“ in drugi pod njihovim vodstvom stoječi zavodi vsako leto kerstijo, odreja.

Ti zavodi so: sirotišnica, odgojilnica, lekarna ali apoteka, veroučilnica in družba devic Marijinega darovanja.

V sirotišnico se sprejemljejo od neusmiljenih staršev zaverženi otroci, ki bi sicer poginili; ondi se kerstijo, ako že niso keršeni bili poprej od kristjanov, ki so jih najdlji. Ondi se odreja, in takih sirot se vsako leto prejme po kakih 170—180 v sirotišnico.

Dekliči, ki pri življenji ostanejo, se odgojajo in učijo raznoterih ženskih rokodelstev. Pozneje nekatere postanejo goreče keršanske matere in razširjajo keršanstvo po deželi; druge se posvetijo učiteljskemu stanu, ki potem pomagajo misijonarjem otroke poučevati, kerševati; zopet druge, ki imajo poklic, postanejo redovnice. Takih gojenk, ki se ondi za svoj prihodnji stan pripravljajo, je v odgojilnici vsako leto kakih 100, ki so različne starosti od 9 do 30 lét.

Pod njih vodstvom je veroučilnica, v katero se sprejemljejo ženske vsakoverstne starosti, kjer se navadno po eno leto pripravljajo za sv. kerst.

Nadalje oskerbujejo tudi lekarno, apoteko; več se jih namreč zdravilstva učí, da k bolnikom klicane mnogim, zlasti še umirajočim otrokom, podelijo sv. kerst. Po tej poti se vsako leto kersti kakih 200 otrok.

Vse te naprave se podpirajo s prostovoljnimi darovi, ktere udje te Pariške bratovšine za duše v vicah vsako leto donášajo; kajti ves ta denar se s porazumljenjem višje sprednice tega reda v Parizu in mil. gsp. prošta dr. Antona Jarca, ki v Ljubljani v to bratovšino vpisujejo, pošilja vsako leto na Kineško za odkupovanje in izrejevanje zaverženih ajdovskih otrok in v podporo družih ravno naštetih naprav. Ker sveti Oče zdaj v svetem letu podpiranje Jezusovega detinstva in misijonov med nejeverniki kaj lepo priporočajo, kakor je brati v knezoškofijskem listu za sveto leto, bi bilo pač kaj primérno in vsega priporočevanja vredno, da bi se verni v to bratovšino zlasti zdaj v svetem letu zelo zapisovali, ker se s to bratovšino od ene strani veliko pomaga vernim dušam v vicah, od druge strani pa se tudi podpira

Jezusovo detinstvo in drugi misijoni med nejeverniki na Kineškem.

V. K.

Zopet nekaj zoper skrunjenje nedelj in praznikov. V nedeljo, 24. mal. serpana, je šel že postaren človek v drugo faro na češnje, ne iz lakote, ampak iz poželenja po sadji. Spleza na veliko drevo češenj si nabirat — resk! se veja ulomi, — tresk! možak telébi visoko na tla in se tako hudo pobije, da so ga mógli peljati domú. V štirih dneh je umerl. Pač resni nauk za slehernega: Ne plezaj ob nedeljah po drevesih brez potrebe; — ne hodi se pa tudi drugam potikat, igrat, kopat se po leti itd.; ampak hodi z dobrimi kristjani vselej pridno k sv. maši, h keršanskemu nauku; tudi rad obmoli kaki križev pot, rožni venec, beri keršanske bukve. —

Še strašnejši dogodba. Na mali Šmaren se je podal kmetišk fant proti večeru na nesramno ponočevanje. Ravno tam je pa tudi neki tuj malopridnež imel nečisto znanje; — ta se zjezí, gre ga čakati in ko skup prideta, se ga kar lóti in začne pretepati. Ptujic pa kar nož zgrabi in mu trebuh prereže, da je v štirih dneh umerl!...

Ali ni to grozovito! Od nekterih togotnih lahov se je včasi kaj tacega slišalo, kar noben človek ne smé posnemati, da so se namreč z nožmi klali. O strah! Kolikrat je fant že hodil o praznikih ponočevati in je s strašnimi grehi nesramnosti svete dneve skrunil tako, da je sad pregrehe tudi očiten; — zdaj je pa na takem potu plačilo našel! Naj bi bil doma sv. rožnikranc molil, kakor delajo pošteni katoličani, ne bilo bi se mu to pripetilo. Nobeden le-tih ni maral za cerkev, tudi nobeden ni bil v kaki bratovšini, kakor tudi uni prešnji ne. Take baže so ti ljudje, ki se tako radi pretepajo, nesramne znanja delajo in svete dneve skrunijo. Še celó zdaj za sv. leto ne marajo! Kako smé taki človek dobrega konca pričakovati!

Rodoljub.

Iz Ribnice. (Nova maša.) Prelepa slovesnost se je preteklo nedeljo obhajala v veličastni Ribniški farni cerkvi. Č. g. Jožef Lesar, stričnik umerlega g. profesorja Ant. Lesarja, je daroval Vsemogočnemu pervikrat naj svetejšo daritev. Kljub nevgodnemu vremenu se je bilo zbralo 29 duhovnikov in bogoslovcev pozdravit obče priljubljenega g. novomašnika; eni so ga obdajali in mu stregli pri sv. maši, drugi so s krepko donečim petjem povzdignili sveto opravilo.

G. deželni in državni poslanec Klun, znan kot izversten govornik, je v prelepi pridigi razlagal ljubezen, ki navdaja katoliškega duhovna do vernega ljudstva pri vseh njegovih opravilih in káko ljubezen bi njemu verno ljudstvo imelo skazovati za njegove dobrote. Krepka beseda njegova je segla v serce vsim poslušavcem in marsiktera solzica se je uternila v očesih, ko se je ginljivo spominjal prezgodaj umerlega očeta novomašnikovega in dobrega strica, ranjcega g. profesorja, ki so nadarjenega stričnika v šole dali in gotovo v sercu svojem gojili skrivno željo, da bi ućakali veselega dné njegove nove maše. G. novomašnik, ob enem izurjen pevec, je mašo prelepo pél in vsa slovesnost se je gladko veršila. Vse je bilo ginjeno in vsak je djál, da takó lepega praznika nismo kmali imeli.

Po sv. maši so bili duhovni in zastopniki deželne gosposke pogostovani v duhovski hiši verlega g. dekana ribniškega. Lepe domače pesmi in razne napitnice so sladile obed, zlasti navdušeno bila je sprejeta napitnica g. novomašnika na lepo in slavno prihodnost v duhovskem stanu. In glejte srečno naključje! — Kmali potem pride telegram do g. novomašnika od milostljivega knezoškofa, da je prazno eno mesto na avguštinskem zavodu za višje bogoslovske vede na Dunaju, da je tedaj ravno g. novomašnik Jože Lesar od njih za to mesto odločen.

Veselje je bilo splošno, ko se je prebral telegram. Vsi gostje so hiteli čestitat gsp. novomašniku in čuli so se izrazi serčne hvaležnosti milostljivemu knezo-škofu, ki so na tako lep način razveselili in počastili gsp. novomašnika, njegove goste in vso Ribniško dolino.

Naj duhoviti g. novomašnik srečno doverši svoje študije, da bo z bistrim umom svojim kazal in razlagal lepoto in vzvišenost sv. vere katoliške in razširil čast in slavo Najvišjega! Ribniška dolina pa, ki je dala že mnogo duhovnikov ljubljanski škofiji, lani in letos tri, in če Bog dá k letu zopet enega, naj daje še dokaj bistrih glav in v čast in korist narodu in domovini!

V Smedniku so bile od 17. do 27. kim., t. j. skoz 12 dni, bile duhovne vaje. Vodili so jih trije oč. oo. Lazaristi po stanovih, namreč, na prvo so bile na versti dekleta, potlej žene, nazadnje možje in fantje. Vsak dan so bili po 4 govori. Za vsaki stan so oč. očetje prav izverstno in primérno govorili. Spovedovati so imeli zmeraj obilno ljudi, akoravno so bili razun patrov in domačih gospodov vsak dan še po 4 tuji spovedniki. Čez 1700 je bilo obhajancev. K sklepu so prišli tudi premilostni gospod knez in škof ter so sami imeli prav lep in priméren govor in Te-Deum. Vedno je bilo polno ljudi pri govorih, spovednicah in pri družih opravilih. Zarad velike gorečnosti, pridnosti in ponižnosti so se oč. Patri ljudém močno prikupili. Bog daj obilnega in stanovitnega sadú!

V Štangi, 2. vinot. 1881. (*Novi zvonovi.*) Naznanil sem bil po „Zg. Danici“, da je nas bila binkoštno nedeljo zadela nesreča, ker ubil se je nam bil veliki zvon. Treba je nam bilo novega velicega zvona; ker se pa tudi druga dva v glasu nista vjemala, smo morali dati tudi malega preliti, in da bo lepo harmonirano (soglasno) zvonjenje, je podpisani še sam naročil oktavo k velikemu. —

Naročili smo zvonove pri g. Al. Samassu v Ljubljani iz naj boljsega blaga. Vsi smo jih že težko pričakovali. Vse jih je že viditi in slišati želelo. 20. sept. so jih milg. knez in škof posvetili na imena: sv. Antona Padv., sv. Mihaela arh. in sv. Florijana. In že 22. pr. mesca smo jih po žeznici dobili v Litijo. Še tisti dan so jih srečno pripeljali v Štango vse ovenčane z venci iz suhih in naravnih cvetlic. Več vencev so na-nje pripeli tudi verle litijske dekleta. Slava jim!

Srečno smo jih tudi v zvonik spravili. Zato ima zaslugo priprosti tesar Jak. Bergant z Vač. On je po umni izurjenosti dobil zanje dosti prostora, da lahko tekó. — Zvonovi tehtajo: prvi 1572 k., drugi 664·5 k., in tretji 282·5 k. (Stari gis ima pa 9 c. st.). Stanejo skup 3198 gold. 20 kr. (brez odšteta starega blaga). Težavno bo nam toliko plačati! Župnija je majhna in pa revna. Če tedaj kdo hoče v ta namen kaj podeliti na čast sv. Antonu, bodomo serčno hvaležni za blage darove.

Zvonovi imajo glase: *Cis, f, gis* in *cis*. Vsi so popolnoma in natančno zadeti. Lep, prijeten glas imajo vsi. Vjemajo se prav lepo. Harmonija je res prav lepa. Vse jih rado poslušajo; vse jih hvali. Tudi zvedeni gospodje, ki so bili 28. kim. tū, so jih vsi pohvalili. Tū se je gsp. Samasa res dobro skazal. Hvala mu!

Včeraj smo imeli slovesnost zarad novih zvonov; a ljudi je bilo prav malo zavoljo gerdega vremena. Zdaj ima tedaj naša lepa in snažna cerkev tudi prelepo zvonilo, čisto vbrano, da ga ni v naši dekaniji tacega — mislim. Naj tedaj novi zvonovi sklicujejo vérne k molitvi in k službi Božji — mertve naj objokujejo — viharje strahujejo in pojó v slavo in čast Vsegamogočnemu! Fiat! —

Iz Novomesta, 1. oktobra. (*P. Matevža zlata maša.*) 25. septembra so imeli tedaj č. P. Matevž zlato mašo. Slovesnost se je opravljala kaj ginljivo. O poli desetih je šla vsa samostanska družina k celici č. očeta zlatomašnika in P. gvardijan so brali prelepo voščilo, ter so podali P. zlatomašniku palico, naj jih podpira v visoki starosti. Solznih oči so se P. Matevž zahvalili za bratovsko ljubezen, ter so obljubili, da bodo vse brate, prijatelje in nekdanje svoje „fante“ pobrali v molitev pri zlati sv. maši. Ob desetih je slovesno zazvonilo in dolga versta duhovnih in svetnih svatov je prišla po očeta zlatomašnika in ga je peljala v lepo ozaljšano cerkev. Pridigali so preč. g. kanonik Vovk; razložili so P. Matevževo delovanje kot kateheta (25 lét) in spovednika, ter pokazali, kako naj si njegovi učenci in spovedovanci to delovanje v dušni prid obračajo.

Po pridigi se je pričela sv. maša, ktero so P. Matevž peli še s precej krepkim glasom. Gimnazijski dijaki pa so lepo pevali Fajgeljnovno mašo iz letošnjega „Glasbenika“, Ave maris stella od Greitha, in Ave Maria od Wesselacka itd.

Cerkev je bila natlačeno polna. Vse je bilo veselo P. Matevževe sreče, še nebo se je veselja solzilo, rosilo deževne kapljice. Bilo je pa razen domačih patrov še osemnajst gospodov duhovnov: iz kapiteljna vsi preč. gg. korarji in g. vikarij; potem g. častni korar in prof. Monsignor Staudaher; iz sosednjih duhovnij vsaj po en gospod. Nadalje so se vdeležili cele slovesnosti: blagorodni g. okrajni glavar, Novomeški g. župan, gimnazijski vodja z dvema profesorjema, in še nekaj odličnih gospodov. Pri obedu so imeli Pater zlatomašnik vse te goste zbrane.

Došla sta dva telegrama. Pervi iz Schönbrunn se glasi: „Discipulus ministrans, nunc palatinus ex ara Jubilo serta precor cathedrae. Dr. Joan. Kulavic.“ Drugi: „Seraphica familia Goritiensis Matthaео Jubilaeo sospitatem adprecatur. Fridericus.“ Došlo je pa tudi veliko pisanj od duhovskih, vojaških in vradniških strani; vse kažejo, da P. Matevž živi v sercih svojih hvaležnih učencev. Bog ga ohrani še mnogo lét!

Iz Adrijanopola, 17. kim. (*Ondotno misijonsko stanje. Usmiljene Sestre iz Zagreba.*) Serčna zahvala za poslano pisanje in za denar (gl. „Poterdilo“ v današnj. listu), katerega sem dobil celi teden pozneje, kakor pismo. — Vse je v redu zastran intencij za ss. maše. Zidanje hiše za tiskarnico znotraj ni še dokončano, ker nam dela le malo rokodelcev in doneskov nismo dobili, razun od obilo blagoslovljenega dejanja „Zgod. Danice“; upam pa, da bo vendar kaj tudi došlo od prečast. gg. škofov.

Vender pa počasni napredek za dozidanje tega prostora tudi ne škoduje, ker do zdaj za tiskarstvo potrebnega „fermana“ (sultanovega poterdila) še nismo dobili. Pri Turkih je še zmerom stari „javaš“ — počasni. . . Oče Luka Kronovski je postal kaja (oskerbnik), da bi dobili poterdilo od visoke Porte.

Dva zaboja s cerkvenimi rečmi sta srečno došla. Mašno obleko in cerkveno belilo hočejo naši sobratje latinskega obreda za-se prideržati. Tri lepe podobe hoče po vsaki ceni dobiti o. Luka Kronovski za olepšanje semeniške kapele, in to je že storil kot vodja duhovskega seminaria. Mala pušica še ni oddana; monštranco smo pa te dni poslali v Dualio pri Filipopolju kapucinu očetu Ludviku, kateri je ondi župnik, ker njegova monštranca je v zeló slabem stanu. Serčna zahvala za vse te cerkvene reči!

Že dva tedna stanuje pri nas gsp. kanonik Hoepferger, superijor usmiljenih sestra v Zagrebu. Prišel je z osmerimi slovenskimi Sestrkami v Adrijanopol, in bodo tukaj bulgarsko deklško šolo ustanovile. Propaganda

namreč se je prepričala, da s samo deško šolo in semenišem je delo za spreobrnjenje Bulgarov le enostransko, zato je po želji sv. Očeta na to tišala, da naj omenjeni superior usmiljenih Sester pošlje v Adrijanopol. Že so kupile hišo, katera se mora vravnati in prezirati. Med tem so se pa ustanovile v prostorni hiši, katero so na tri leta v najem vzele. Ostanejo pa pod duhovnim vodstvom redovnih duhovnov Vstajenja Jezusa Kristusa v Adrijanopolu. Danes le toliko o tem.

28. avgusta nas je ljubi Bog obiskal. Fr. Hieronim iz Tirol je bil od mertvouda zadet na desno stran, zeló delaven in zmožen drugi hišni oskerbnik. Bogu bodi priporočen, in priporočam ga tudi v iskreno molitev pobožnim dušam v Ljubljani. . . .

Prosim, naznanite moje naj ponižniše priporočilo dobrotnikom in podpornikom našega misijona.

Tomaž Brseska, predstojnik.

Sam mora človek kaj terpeti, potlej bo usmiljen do drugih.

Premožen oče je želel, da naj bodo njegovi otroci blazega in usmiljenega serca do drugih ljudi, posebno pa do ubožnih in terpečih. Da bo pa otrok imel usmiljenje do lačnih in stradajočih, mora sam lakotno poskusiti.

Kaj tedaj stori bogati oče?

Rekel je ženi: Najini trije dečki imajo živeža in obleke dovolj — hvala Bogú! — ne vedó, kaj je gladež in stradež. Ukazano ti je toraj, naj troje mladih gre jutri v šolo brez zajuterka.

Tako se je zgodilo, kakor je tudi mater serce bolelo. Dečki so na to materino naznanilo nekaj začudeni, nekaj žalostni, pa ne pomaga nič, dosti je materina beseda: „Oče so prepovedali vam dati zajuterka.“

Poldan se bliža, in kdo se bolj veseli kosila, kakor trije izposteni dečki? „Mati, mati, dajte nam jesti, hudo smo lačni.“ Taka pesmica se je glasila iz njih ust. Toda, o strah! Mati zopet reče: „Oče so prepovedali — kakor koli rada bi vam dala — ne smem, ne smem.“ To jim je bilo odveč, solze so jim polile lica in zdihovali so: „Oh vender, mati! kaj pa smo storili, da nas oče tako neusmiljeno kaznujejo?“ — „Pojdite k njim“, pravi mati, „prašajte, pa lepo prosite, da smete jesti, recite, da ste lačni in da popoldne ne morete v šolo brez kosila.“

Pošljejo tedaj mlajšega k očetu; poterka na vrata — oče se ne oglase, poterka drugič — še vse tiho, še le v tretjič se zasliši merzel glas: „noter!“ Očetov naj mlajši milček se bliža s solznimi očmi in pravi: „Oče, prosimo, naj smemo jesti, smo lačni — lačni!“ — „Takó, lačni ste? Pokličí sem še una.“ Objokana pride. „Kaj smo hudega storili, oče,“ reče naj starejši, „da bi ne dobili jesti?“ — „Kaj ste storili, za to se zdaj ne praša; povejte mi pa, ali ste res lačni?“ — „Res, hudo, prav hudo smo lačni“, odgovoré dečki. „Je li to hudo, lačen biti?“ govore oče dalje. „Hudo, prav zeló hudo“, odgovorijo mali sinčki. — „Iz tega lahko vidite, otroci, kako je pri sercu ubožnim ljudém in prosjakom. Henrik (tako je bilo ime naj mlajšemu), boš li rad dajal božcem kruha?“ — „O rad! oče.“ — „In vidva tudi?“ — „O tudi, tudi; zdaj vemo, kako hudo je lakoto terpeti.“

Nato gredó oče z njimi k mizi, na kateri je bilo obilno jedi pripravljenih, in gotovo so bili prav hvaležni Bogu za jed in pijačo, pa tudi usmiljeni do ubožnih, zakaj, kadar so vidili reveža, so se spomnili, kako so jih bili mairi oče sprostili, da bi njih serca storili dobrovoljne do terpečega človeštva.

To je bilo že nekaj, staviti pa bi hotel kaj, da skoro vsak izmed dijakov in učencev naše študentske

kuhinje je imel že vse hujši poste, kakor oni sinovi premožnega očeta.

Tudi konjič uči usmiljenje.

Slavni Poljec Tadej Kosciuszko, kakor pripovedujejo, je imel konjiča za jézo, ki je imel neko nenavadno lastnost. Boste precej zvedili.

Nekega dné Tadej prepusti svojega zvestega konja prijatelju, da je zveršil neki posel. Kadar pa ta nazaj prijezdi reče prijatelju: „Gospod vojvoda! ne bom več jezdaril Vašega konjiča, ako mi ne daste tudi svoje denarnice s konjem vred.“

„Kako je to?“ praša Košusko.

Prijatelj odgovori: „Vselej, ko je na potu kak ubožen človek vzel klobuk z glave in prosil milošnje, je konj pri tisti priči obstal in se ni premaknil, dokler ni berač kaj prejél; in ko nisem imel več denara, sem le s tim konju vstregel in ga naprej spravil, da sem se védel, kakor bi prosivcu res nekaj pomolil.“ — Taki konjič bi bil tudi dober, kadar se zbira za študentsko kuhinjo.

Razgled po svetu.

Dunaj. Delegacije se neki pričnó 27. t. m., deržavni zbor pa morebiti o začetku listopada.

Hervasški deželni zbor se je pričel pretekli teden.

Stan na Laškem in Pruskem. Na nesrečnem Laškem vedno huje rogovilijo novi antikristi. V Rimu očitno in brez strahovanja zasramujejo papeža in duhovstvo; v Faenzi so z vnetljivimi tvarinami razzuli kos nadškofovega dvora in več drugih poslopij s tem poškodovali. Očitno je, da Evropa ne bo imela mirú, dokler ne bo ukrotila teh laških satanovih sužnjev. To spoznava tudi Bizmark sam, kakor tudi razkolni Rus, ktera se začelnjata vljudniše obnašati do Rima in katoliške Cerkve. Vernil se je namreč pruski pooblaščenec Schlözer iz Rima in naznanil cesarju v Berlinu, da dogovor z rimskim Stolom ima vspéh, ter je šel tudi k Bizmarku v Varzin po ravno tem opravilu. Zopet namreč se ima ustanoviti prusko poslaništvo v Rimu, nuncij v Monakovem pa, kakor se misli, bi prevzél tudi katoliške opravila v Berlinu; vender čisto gotovo poslednje ni še. Ravno tako se kaže boljši duh pruske vlade v tem, da ima nekaj nemških spraznjenih sedežev zopet dobiti svoje škofo. Tako Cerkev vedno terpi preganjanje; judje so svoje dni umorili Kristusa Odrešenika: ti ljudje so dandanes mnogi odpadni in verolomni katoličani, katerih število je posebno veliko na Laškem, pa tudi vsako drugo mesto ima nekaj lškarjotov.

Hervasške in slovenske usmiljenice v Bulgariji. V Zagrebu piše „Katol. List“, da je preč. g. Fidel Höpperger 2. kim. odrinil skoz Terst z 8 usmiljenimi sestrami na pot proti Bulgariji, in dospel je 10. kim. srečno v Adrijanopol. Ondotni konzul je sprejel z veliko prijaznostjo g. superijora in Sestre in obljubil je, da jim bode pri njihovem težavnem opravilu vselej pomoč skazoval. Najeta je na 3 leta hiša, ktera jim bo služila za samostan; stoji na mirnem in samotnem kraju, obdana z visokim zidom in ima 20 sob, vert in druge potrebne gospodarske poslopja. Narod in druge redovnice iz Francoskega tej novi družbi prav prijazno pomoč skazujejo, ter se je nadjati, da bode njih delavnost prav obilnega sadú rodila na tem covem polji.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

10. vinotoka. S. Frančišk Borgijan. — 11. S. Justina. — 12. S. Maksimilijan šk. — 13. S. Edvard. — 14. S. Kalist p. — 15. S. Terezija. — 16. Devetnajsta nedelja po Bink. Obletnica posvečevanja vseh cerkev.

Zahvale:

Št. 85. Priserčna zahvala presv. Sercu Jezusovemu in Naši ljubi Gospej presv. Serca pa njenim žalostim in bolečinam, tudi posebna zahvala sv. Jožefu! Po več 9dnevnih sem zadobila svojemu stanu primerno službo in že dolgo doželeno pomoč, in rešena sem iz velike dušne zadrege. (Priloženi soldi so obrnjeni za ubožne, ker za take reči ni nič plače. Vr.) S. A.

V molitev priporočeni:

Oseba zoper nevarno bolezen v očesu. — Žena priporočena v priprošnje N. lj. G. in sv. Ane. — Mož, ki slabo živi, za spreobrnjenje. — Kerču podveržena za pomoč. — Nekdo za pomoč pri bolni nogi. — Neki bolnik serčno priporočen. — Dobroten gospod duhoven vsim udom živo priporočen za boljše zdravje. — Vsi dobrotniki ubožne šolske mladine, kakor sploh za vselej.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

10. vinot. Ako človek neha z nebesami govoriti, začne pekel z njim govoriti in ga pregovori.
11. Roke se morajo večkrat umivati, kakor obraz; tako je takim, ki imajo s svetom opraviti, večkratna spoved potrebna.
12. Kogar svetna godba (kratkočasi) presilno veli, naj ne pozabi, da se struna nepričakovano uterga.
13. Kdor pogosto k sv. Obhajilu hodi, je podoben tistemu čolničju, v katerem Gospod počiva: naj viharji še tako divjajo, čolničju se nič ne zgodi.
14. Nesreča je otroče greha, ki se močno derži svojega očeta; verzi greh čez prag, bo šlo tudi otroče za njim.
15. Sv. maša je tako imenitna in koristna, da bi ne bilo preveč, ko bi se tudi čez morje peljal, da jo dosežeš.
16. Kervavil solz je vredno vsako oskrunjenje hiše Božje.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Na cesarjev slavni god so v stolni cerkvi milg. knez in škof imeli slovesno sv. mašo, pri kateri so bili z gosp. deželnim predsednikom vred mnogi drugi gg. vradniki, poslanci itd.

V ljubljanskem uršulinskem samostanu so v god prečastitega spovednika monsignora Mihaela Potočnika gospodičine kandidatnje poslavile ta veseli dan s petjem, s kratko veseloigro: „Es geht ihr ein Licht auf“, in s slovensko igro: „Sv. Sabina“ (v 3 djanjih). Naravno, živo pa neprisiljeno prednašanje, popolnoma v spomin vtisnjene naloge so vsestransko pričale, kako dobro se olikujejo deklice v teh šolah.

Trojna božja pot s svetimi Stopnjicami na Kranjskem. Vredil Anton Žlogar. Z dovoljenjem vis. častitega škofijstva. Te lične bukvice (72 str. v 8erki) bodo gotovo vsakemu prav mične in koristne, kdor le kateri-

krat gre na božjo pot k sv. Joštu pri Kranji, k Novi Štifti pri Ribnici, ali pa na Žalostno goro pri Mokronogu, pa tudi sploh prijatlom Jezusovega in Marijinega terpljenja. Obsegajo razen popisa teh božjih potov tudi molitve pri sedmerih znamenjih žalostne Matere Božje, razne zadevne pesmi, nauk o svetih Stopnjicah (ss. Štengah), pa molitve in premišljevanja pri obiskovanju 28 svetih Šteng. Knjižica je tudi v zgodovinskem oziru znamenita in vredna gorkega priporočila. Na svitlo je prišla ko ponatis iz „Zg. Danice“ v založbi „Katoliške bukvarne“, kjer se tudi dobiva. Cena 30 kr.

P. Veningerjeve pridige. Pred nekaj časom smo omenili, da so bile na svitlo prišle nedeljske in prazniške pridige slovečega ameriškega misijonarja Frančiška Ksav. Weningerja S. J. (dva debela zvezka). Zdaj pa sta na svitlo prišla dva nekoliko manjši zvezka izvornih kratkih stanovskih govorov z napisom: „Originelle — praktische Standes-Predigten für Ehemänner, Ehefrauen, Jünglinge und Jungfrauen“ (drei Jahrgänge).

Oziroma na obség Veninger sam piše: Poduki za može imajo glasilo: „Jožef pa je bil pravičen“. Razlagam v 36 podukih zakonskim možem njih dolžnosti. Le-te se vverstujejo na keršansko pravičnost: „Vari se hudega, delaj dobro po svojem stanu — delaj dobro v popolnamosti“.

Poduki za žene imajo glasilo: „Blažena si med ženami“. Razlagam ženam in materam v 36 podukih njih stanovske dolžnosti. Le-té se vverstujejo na čednostne izgledé žená od Eve do sv. Ane, o katerih sv. pismo s pohvalo govori.

Poduki za mladenče imajo glasilo: „Sin, daj mi svoje serce“. Razlagam mladenčem v 36 podukih njih stanovske dolžnosti. Vverstujejo se le-té na življenje Jezusovo. Pri vsakem jih slednjič zavračam na svetega Alojzija.

Poduki za dekleta imajo glasilo: „Marija, Mati dobrega sveta“. Razlagam pa dekletom v 36 podukih njih dolžnosti. Vverstujejo se na Marijino življenje. Pri vsakem teh deklških podukov se sklepno ozrem na življenje kake sv. device, ktere praznik se tisti mesec obhaja.“

V katoliški bukvarni se zamorejo vsi zvezki viditi.

Milosti sv. Cerkve. Sv. Oče Leon XIII so farnima cerkvama v Lešah in v Križah pri Terž. podelili pravico privilegiranege oltarja.

V Konjicah so umerli 4. t. m. preč. g. dr. Jožef Ula ga, dekan in nadžupnik, in sicer ob eni popoldne, po kratki bolezni. Rojeni pri sv. Petru pod Ss. gorami 15. pros. 1826, so bili posvečeni 27. jul. 1851, za doktorja sv. pisma promovirani 1857, profesor na Celjski gimnaziji od 1858 — 1859, profesor bogoslovja v Mariboru od 1859 do 22. sveč. 1875. Po nagli smerti preč. nadžupnika Rozmana postali so mesca sveč. 1875 Konjiški nadžupnik in dekan. Bili so več lét vrednik „Sl. Gosp.“ in odbornik „Sl. Maticce“. R. i. p.

Zlato mašo bode v Skopem, fare Tomajske, na prošnjo svojih sobratov obhajal čast. g. Pavel Slobic, ondotni ekspozit, prihodnjo nedeljo, 9. oktobra. Rojen je bil č. g. zlatomašnik l. 1803 v Krajnavasi, fare Tomajske. (Op. Hvaležni bodemo za obljubljeni popis slovesnosti. Vr.)

V Mariboru je č. g. dr. M. Napotnik postal začasni profesor cerkvene zgodovine in prava v ondotni bogoslovnici.

Č. g. Jožef Križman, kaplan pri sv. Ivanu poleg Tersta, je postal začasni profesor veroznanstva na gimnaziji v Pazinu.

V Kerški škofiji (Veglia) sta imenovana častna kanonika prečast. gg.: dr. Ivan Bolmarčić, dekan v Osoru, in dr. Ant. Orlič, špiritval v zadarskem semenišu.

Pobotnica. Prejel sem 325 gl. 20 sld. in 1 cekin (to je: tri sto petindvajset gold. 20 soldov in en cekin) od preč. gosp. Monsign. Luka Jerana, vrednika „Zg. Danice“, kot pomoček za misijon oo. Resurekcionistov v Adrijanopolu in za ss. maše, kar hvaležno lastnoročno poterjujem.

V Adrijanopolu, 27. kim. 1881.

Tomaž Brseska,

prednik mis. red. vstaj. J. Kr. v Adrijanopolu.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. gosp. Fr. Šrol, župnik v Ljutomeru, je postal duh. svetovalec lavant. škofije, in č. g. Vinko Čepin provizor v Solčavi. — Č. g. Pavel Hrovat je prestavljen za kaplana v Slivnico pri Celji. — Umerli so čč. gg.: Janez Janc, župnik v Solčavi; Fr. Smolič, župnik v pokoju; Anton Stranišak, kurat v Veržeji, in č. o. Brunon Jesih, farni oskerbnik in superior pri sv. Trojici v Slov. goricah. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Knežaku: Cirčniška fara po preč. g. dekanu 20 gold. — Dupljanska fara po č. g. župn. T. Šlibarji 5 gl. — Rakitina 2 gld. — Vranja peč po preč. dek. Mons. J. Križaju 2 gl. — Iz Reteč po č. g. oskerbn. župn. Bl. Šokliču 3 gl. — Šmarija po preč. g. dekanu Drobniču 40 gld. — Mestna župnija Kranjska po preč. g. dekanu Ant. Mežnarcu 30 gl. — Iz št. Gotharda zbirke po č. g. župniku I. Štuparji 2 gl.

Za pogorelce v Dobračevi v Žirovski fari: Iz Št. Jošta po č. g. župniku Ant. Hočevarji 6 gl. 50 kr. — Cirčniška fara po preč. g. dekanu 10 gld. — Iz Reteč po č. g. oskerbn. Bl. Šokliču 2 gld. — Mestna župnija Kranjska po preč. g. dek. Ant. Mežnarcu 23 gl. 44 kr.

Za pogorelce v Cerkljah: Vranja peč po prečast. Mons. dek. Križaju 2 gl. — Rakitina 2 gl. — Dupljanska fara po č. g. župniku 1 gl. 40 kr. — Iz Reteč po č. g. oskerbniku župn. Bl. Šokliču 3 gold. — Mestna župnija Kranjska po preč. g. dekanu Ant. Mežnarcu 40 gl. — Iz št. Gotharda zbirke po č. g. župn. 4 gld.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Cirčniška fara po preč. gosp. dekanu 30 gld. — Iz Ihana po č. g. župn. J. Dolžanu 16 gl. — Z Lipoglavu po č. g. župn. V. Polaju 7 gold. 57 kr. — Iz Reteč po č. g. župn. Bl. Šokliču 13 gl. — Monsign. M. Potočnik 10 gl. — Vranja peč po preč. Mons. J. Križaju 5 gold. — Z Dražgoš po č. g. Fr. Bonceljnu (nabirke) 18 gl. — Dupljanska fara po č. g. župn. 8 gld. — Rakitina 3 gld. — Št. Jernejaka fara 20 gl. po pn. g. kan. P. Urhu. — Iz Št. Jošta po č. g. župniku Ant. Hočevarji 6 gl. 50 kr. — Č. g. Orehek 1 gl. — Mar. Jerovšek 50 kr. — Č. g. K. K. 1 gl. 50 kr. — Neim. č. g. duhoven 3 gl.; Neimen. gospá 1 gl.; Neimenovana 50 kr. — Ie-ti po č. g. Jan. Porentu. — Iz št. Gotharda zbirke po č. g. župniku 6 gold. — Iz Kroke po č. g. župn. Jan. Kapuz-u 41 gl. — Šmarija po preč. g. dek. Drobniču 26 gl. 9 kr. — Mestna župnija Kranjska po preč. g. dek. Ant. Mežnarcu 100 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Ihana po č. g. župn. 14 gold. 40 kr. in 4 st. deset. — Monsign. Mih. Potočnik 10 gl. — Rakitina 3 gl. — Č. g. Orehek 1 gl. — Šmarija po preč. g. dek. A. Drob-

niču 40 gl. 20 kr. — Iz št. Gotharda zbirke po č. g. župn. 5 gl.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Št. Jošta po č. g. župniku Ant. Hočevarji 1 gl. 40 kr. — Neimenovana 20 kr. — S Svibnega za to in preteklo leto 18 gold. — Neimenovana 40 sld. — Iz Cerkelj na Dolenjskem po č. g. župn. 10 gl. — Tomaž in Marija Pirnat 1 gl. — Ana Šinkelj 30 kr.

Za sv. Očeta: Iz Št. Jošta po č. g. župniku Ant. Hočevarji 6 gl. 50 kr. — Neimenovan duh. po č. g. J. Porentu 1 gold. — Iz št. Gotharda po č. g. župniku I. Štuparji 1 gl. — Č. g. župnik Jan. Kapuz 2 gl.

Za Bosno: G. Jan. Lavrač 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Oseba po č. g. stoln. kapl. M. Šarabonu 1 gl. — Iz Ihana po č. g. župniku J. Dolžanu 5 gl. — Mar. Jerovšek 50 kr. — Neimenovana po č. g. sakrist. J. Porentu 1 gl.

Za bratovščino Naše ljube Gospe presv. Serca: Mons. dekan J. Križaj 4 gl.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik A. Hočevar v št. Joštu 2 gl. — Č. g. Orehek 1 gl. — G. Lavrač Janez 1 gl. — Č. g. župnik Jan. Dolžan 1 gl. — Mons. M. Potočnik 1 gl. — Č. g. Ant. Keržič 1 gl. — Č. g. K. K. 1 gl. 50 kr. — Neimenovan dobroten gosp. duhoven po č. g. sakristanu Jan. Porentu 1 gl. — Č. g. župnik Ant. Klemen 1 gl. — Č. g. duh. pom. A. Karlin 1 gl. — L. D. 30 kr. — J. M. 30 kr. — Č. g. župnik Jan. Kapuz 1 gl.

Iz dijaške kuhinje. (*Poštév = bñdžet.*) Za drugo polovico mesca kimovca, to je, odkar so se šole pričele pa do 1. vinot., je bilo plačano: a) V ljudski kuhinji (na starem strelišu) od 25 dijakov in učencev 19 gold. 22 sld.; — b) v Valjavčevi kuhinji na vel. tergu (št. 11) od 18 mladenčev 14 gl. 42 sld.; — c) pri Bergantu na starem tergu od 2 učencev in za nekaj zastankov 6 gl. 89 sld.; — d) ko pripomoček nekterim za šolske reči, za kruh itd. 7 gl. 80 sld.; — skupaj 48 gl. 33 sld. za 45 šolcev. To število se je pri vsi nasprotni borbi zopet nekoliko narastlo... Najberže pa se utegne očitati: „No čemu jih pa toliko sprejemate? Ali pojdete ž njimi nad turčina? Od kod toliko „komisa“!...“ Toda — poterpitate malo; sej veste slabosti finančnega popečitelja, — in konečno bi naj berže tudi Vi ne delali bolje, ako bi bili v njegovih klešah ob času novačenja. Pa naj bo; minister finančar Vam dá polno „svobodo besede“, vendar samo pod eno neodjenljivo pogojo, to namreč, da sleherni, kadar je svoj kritični „sermon“ doveršil, mora za kazen pošteno v žep seči: že veste, zakaj? Kajti pšenico rešetati na tuje stroške, tega finančnik ne smé dopustiti — pod „nipošto“ ne! — Naša blaga dežela daje marsiktere stotine za daljne tuje reveže: ona v svoji lepodušnosti tudi domačih — svojih lastnih sinov ne bode pozabila, zlasti ker so res pridni in pomoči vredni, kolikor jih moremo presoditi. Ali ni tako prav in pošteno?! Dixi et salvavi „exposé“.

K temu še to: Bog na prošnje N. lj. Gospé presv. Serca (kteri so dorotniki vsak dan priporočeni) povračuj tisuč. in milijonkrat nepričakovano lepe darove v prid naše šolske mladine! Svitoslav.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. K. v K.: Priserčna zahvala od obéh, ktera ravno to nasproti stoterno želita in čestitata. — G. M. S.: Prav vgoden odgovor! Deus retribuicac in omni abundantia! — G. K. Č.: Ravno došlo, toraj drugi pot. Pozdrav in naj toplejši zahvala! — G.: Andr. Br. v Rifenb.: Reč utegne biti že oddana; sicer se obrnite do: g. Edv. Legat-a, c. kr. kapl. v Lipici pri Sežani.